

TEORINĖS UŽDUOTYS

XXXI Lietuvos mokinių geografijos olimpiada

**Tema: AMERIKA – NUO ALIASKOS IKI
UGNIES ŽEMĖS**

Dalyvio Nr. _____

Birštonas
2019 m. gegužės 2–4 d.

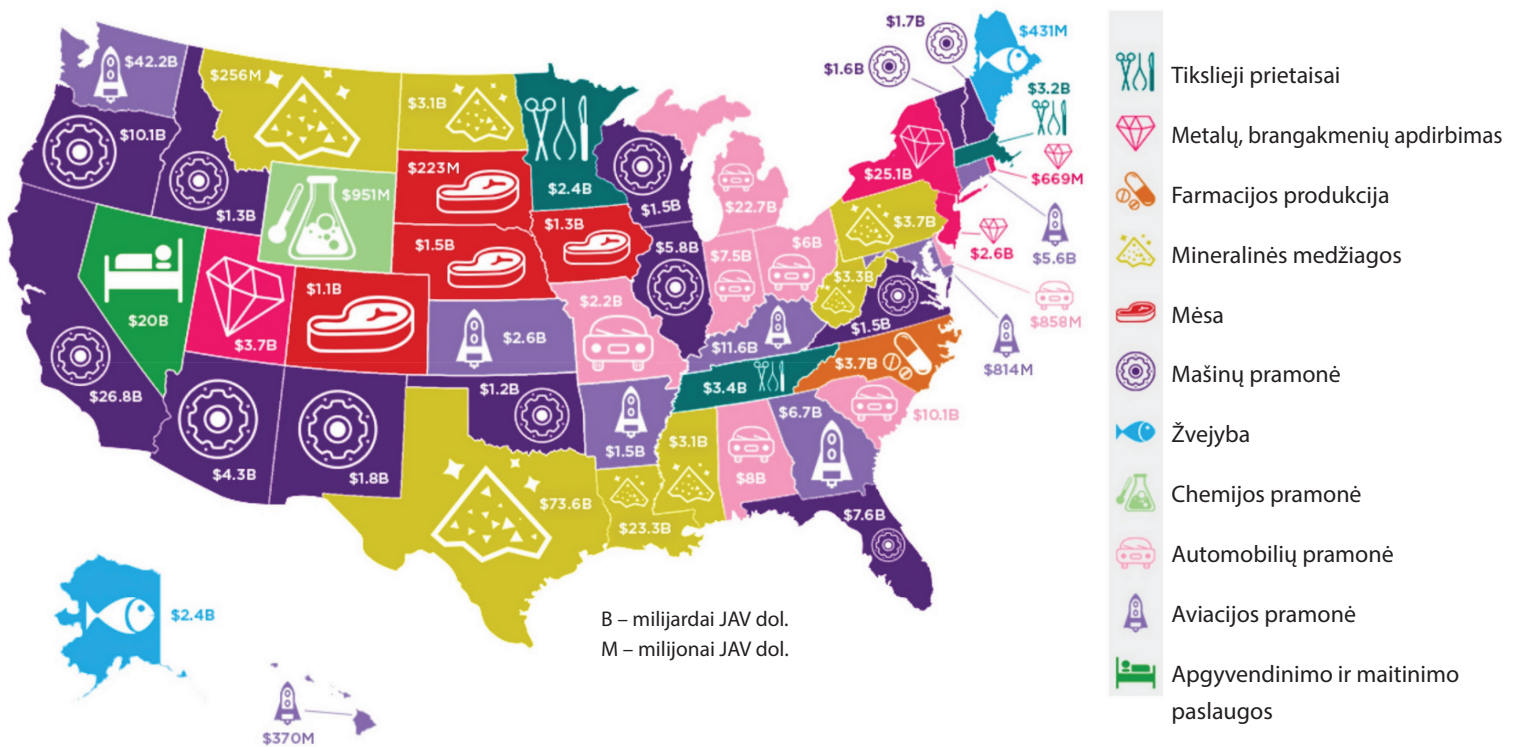

1 užduotis

Jungtinių Amerikos Valstijų ūkis

15 taškų

Pramonės produkcijos vertė pagal pardavimus (mlrd. JAV dol.)

Surinkti taškai

1. Lentelėje išskirtos septynios JAV valstijos, kurios gauna daugiausia pajamų iš žemėlapyje nurodytų veiklų. Užbaikite pildyti lentelę, įrašydami trūkstantus valstijų, pramonės šakų ar paslaugų sektorių pavadinimus ir paaiškinimus, kodėl nurodytose valstijose plėtojamoms šioms pramonės šakoms ar dominuoja nurodyti paslaugų sektoriai.

Valstija	Pramonės šaka, paslaugų sektorius	Paiškinimas
Teksasas		
	Aviacijos pramonė	
Kalifornija		

7 tšk.

	Automobilių pramonė	
		Didžiausias pasaulyje deimantų ir kitų brangakmenių apdirbimo centras
	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos	
		Valstija yra prerijų (stepių) gamtinėje zonoje, kuri labai tinka gyvulininkystei

2. Kurios pramonės šakos produkcijos daugiausia parduoda Aliaskos ir Meino valstijos? Kas lemia tokią specializaciją?

2 tšk.

Ūkio šakos: _____

Priežastys: _____

_____

_____

3. Išvardykite tris pramonės šakas, kuriose įvykusi krizė turėtų didžiausią neigiamą poveikį visai JAV ekonomikai.

3 tšk.

1) _____

2) _____

3) _____

4. Nemažai JAV valstijų daugiausia pajamų gauna iš mašinų ir mechaninių įrenginių pramonės. Nurodykite tris veiksnius, kurie lemia šios pramonės šakos paplitimą tose valstijose?

3 tšk.

1) _____

2) _____

3) _____

2 užduotis**Pasaulio šalių eksportas****19 taškų**

1. Kiekvienai lentelėje pateiktai valstybei priskirkite jai būdingą eksporto prekę. Kiekvienai šaliai turi būti priskirta tik viena būdingiausia eksporto prekė iš žemiau pateikto sąrašo. Eksporto prekės lentelėje neturi kartotis!

Surinkti
taškai

Arbata / Auksas ir deimantai / Automobiliai / Avalynė / Bananai / Citrusiniai vaisiai / Cukrus / Gamtinės dujos / Geležies rūda / Kakava / Kava / Nafta / Palmių aliejus / Popierius / Ryžiai / Šaldyta aviena / Šaldyta jautiena / Tekstilės produkcija / Varis / Žuvis

Šalis	Eksporto prekė
Australija	
Bangladešas	
Čilė	
Dramblio Kaulo Krantas	
Ekvadoras	
Indonezija	
Irakas	
Islandija	
Ispanija	
Italija	
Japonija	
Kataras	
Kolumbija	
Kuba	
Naujoji Zelandija	
Pietų Afrika	
Šri Lanka	
Suomija	
Tailandas	
Urugvajus	

10 tšk.

Žemiau pateikti klausimai susiję tik su tomis šalimis, kurios pateiktos lentelėje.

**Surinkti
taškai**

2. Kuriai eksporto prekei išauginti dažnai naudojama terasinė žemdirbystė?

---

1 tšk.

3. Kurių dviejų šalių eksporto prekių transportavimui gyvybiškai svarbų vaidmenį atlieka Sueco kanalas?

---

2 tšk.

4. Kurios šalies pramonės produkcijos gamyba susijusi su ypač pigia darbo jėga?

---

1 tšk.

5. Kurių eksporto prekių gamyba susijusi su masiniu atogrąžų miškų kirtimu?

---

1 tšk.

6. Kurios šalies vienos prekės eksportas sudaro net 95 % viso šalies eksporto?

---

1 tšk.

7. Kurios šalies produkcijos gamyba susijusi su išskirtiniu ekologiškumu ir švaria aplinka?

---

1 tšk.

8. Kuri iš lentelėje pateiktų šalių turtingiausia pagal BVP/1 gyv. rodiklį? Kodėl?

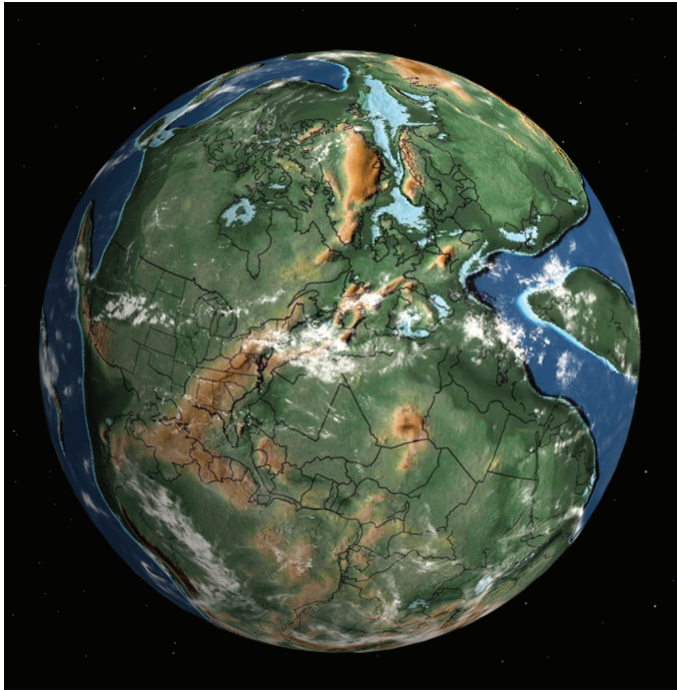
---

2 tšk.

3 užduotis

Žemynų judėjimas ir tektonika

14 taškų

1. Kuriame geologiniame laikotarpyje Žemėje buvo būtent toks žemynų išsidėstymas?

- a) Paleozojaus pradžioje
- b) Mezozojaus pradžioje
- c) Mezozojaus pabaigoje
- d) Kainozojaus pradžioje

2. Kaip vadinosi šis super žemynas ir jį supantis vandenynas?

---

3. Kuris mokslininkas pirmasis pateikė mokslinę žemynų dreifo teoriją?
Pateikite tris šio mokslininko pateiktus pagrindimus.

---

4. Paaiškinkite, kodėl Šiaurės Amerikos žemyne pavaizduoti Apalačų kalnai, o nėra Kordiljerų.

Surinkti
taškai

1 tšk.

2 tšk.

4 tšk.

1 tšk.

Surinkti
taškai

5. Parašykite keturis Apalačų ir Kordiljerų kalnų esminius skirtumus.

---

4 tšk.

6. Įsivaizduokite, kad tolimoje geologinėje praeityje, kai visi žemynai buvo susijungę, dabartinių valstybių teritorijos buvo gretimos. Išvardykite, kurių šiuolaikinių šalių „žemės“ buvo Kanados „kaimynės“ (be JAV).

---

2 tšk.

4 užduotis Birštono savivaldybės gyvenimo lygio vertinimas 14 taškų

Surinkti
taškai

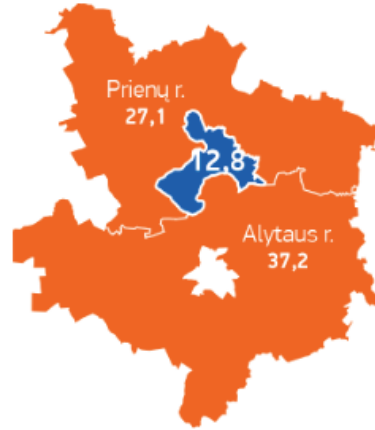
1. Suformuluokite išvadą apie Birštono savivaldybės nedarbo lygį lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis ir pagrįskite ją.

2 tšk.

Nedarbo lygis 2017 m. %

Ilgalaikių bedarbių (lyginant su visais bedarbiais) 2017 m. %

---

2. Paaiškinkite, kodėl valdymo išlaidos Birštono savivaldybėje yra didesnės nei kaimyninėse savivaldybėse?

1 tšk.

Savivaldybės valdymo (išlaikymo) išlaidų dalis lyginant su patvirtintu biudžetu, 2017 m. %

---

3. Naudokitės statistine lentele (9 p.) ir atsakykite į klausimus:

a) Įvertinkite vidutinį darbo užmokestį ir jo pokytį Birštono savivaldybėje Lietuvos atžvilgiu.

---

2 tšk.

b) Padarykite tris išvadas iš kitų lentelėje pateiktų rodiklių.

---

3 tšk.

4. Per pastaruosius 4 metus (2015–2018 m.) Lietuvos ekonomikai augant, kartu kilo ir vidutinis darbo užmokestis (VDU). Lyginant 60 savivaldybių VDU vidurkis per tą laiką išaugo 36,2 %, nuo 455,22 iki 618,85 euro. Išnagrinėkite palyginamąjį grafiką (10 p.) ir atlikite užduotis:

a) Įvardykite 4 priežastis, nuo kurių priklauso grafike matomas Lietuvos savivaldybių VDU dydis:

---

4 tšk.

b) Įvertinkite keliais teiginiais Birštono savivaldybės padėtį VDU kontekste.

Turėkite omenyje, kad Birštonas yra ištisus metus veikiantis sveikatinimo kurortas.

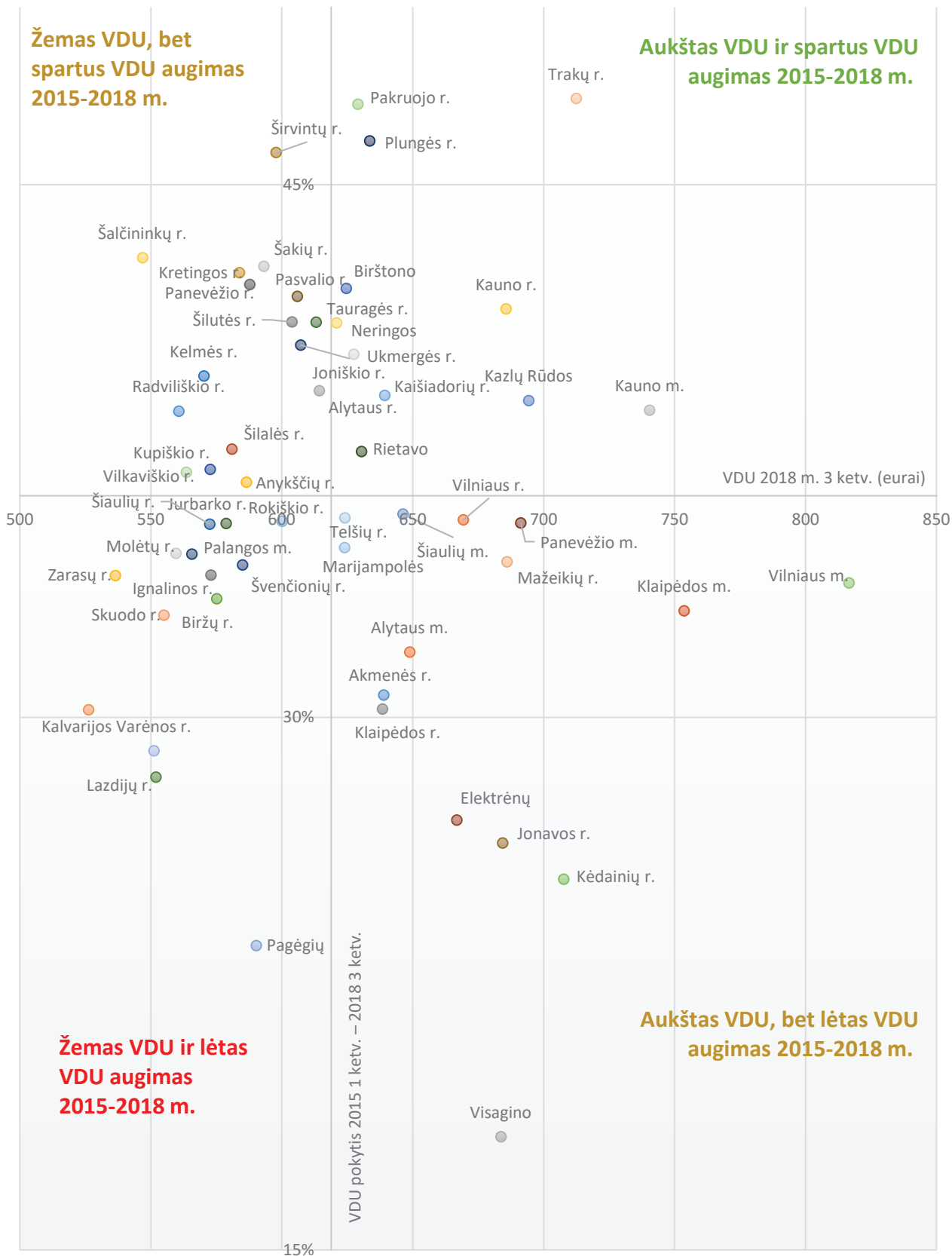
2 tšk.

Savivaldybių palyginimas pagal VDU, TUI, MI ir investicinius projektus ir jų darbo vietas²⁹

	Vidutinis darbo užmokestis		Tiesioginės užsienio investicijos, skaičiuojant vienam gyventojui		Materialinės investicijos, skaičiuojant vienam gyventojui		Investiciniai proj. 2015-2017 (pagal „Investuok Lietuvoje“ ^{**})	
	2018 III k., €	pokytis 2015-2018	2017	pokytis, 2015-2017, €	2017	pokytis, 2015-2017, €	Projektų sk.	Darbo vietos
Vilniaus m.	817	34%	18190	1461	4422	248	94	7675
Klaipėdos m.	754	33%	6122	543	3719	3	12	810
Kauno m.	741	39%	4212	766	2699	395	17	1315
Trakų r.	713	47%	1860	251	1690	-365	2	45
Kėdainių r.	708	25%	3731	-2842	1598	-19	2	60
Kazlų Rūdos	694	39%	6716	-1361	993	14	2	120
Panevėžio m.	691	35%	2926	312	2158	920	5	445
Mažeikių r.	686	34%	7540	3086	2418	900	1	7
Kauno r.	686	42%	1519	240	3181	630	5	2650
Visagino	684	18%	351	-36	2527	-204	0	0
Jonavos r.	684	26%	310	170	1940	17	0	0
Vilniaus r.	669	36%	2134	246	2558	153	2	250
Elektrėnų	667	27%	4401	741	1885	-728	1	40
Alytaus m.	649	32%	1500	124	1435	267	1	140
Šiaulių m.	646	36%	1383	674	2426	242	5	324
Klaipėdos r.	639	30%	3442	-1373	4048	-1542	2	120
Kaišiadorių r.	639	39%	131	-11	1800	538	0	0
Akmenės r.	639	31%	4110	1863	920	-24	1	50
Plungės r.	634	46%	473	13	1016	-400	1	50
Rietavo	631	37%	683	682	1617	246	0	0
Utenos r.	630	36%	3894	-250	1371	-478	1	10
Pakruojo r.	629	47%	2617	1042	1974	622	0	0
Ukmergės r.	628	40%	1725	187	1200	237	0	0
Birštono	625	42%	113	53	3528	1315	0	0
Telšių r.	624	36%	191	110	1033	-245	0	0
Marijampolės	624	35%	733	323	1851	33	3	460
Neringos	621	41%	2987	378	3337	-1754	0	0
Alytaus r.	614	39%	961	-8	902	-4559	0	0
Tauragės r.	613	41%	711	146	1335	59	3	80
Druskininkų	609	35%	2139	414	1635	-232	0	0
Joniškio r.	607	40%	412	381	969	-20	0	0
Pasvalio r.	606	42%	369	61	1370	339	0	0
Šilutės r.	604	41%	872	-109	1096	-58	0	0
Rokiškio r.	600	36%	1203	782	1055	148	0	0
Širvintų r.	598	46%	136	61	939	148	0	0
Šakių r.	593	43%	603	146	1088	-155	0	0
Pagėgių	590	24%	8	-2	1970	1215	0	0
Panevėžio r.	588	42%	1286	625	1006	-702	0	0
Anykščių r.	587	37%	475	109	596	-330	0	0
Raseinių r.	586	36%	361	-542	1376	485	0	0
Švenčionių r.	585	34%	2724	424	1068	-8	1	110
Kretingos r.	584	43%	386	130	1257	165	0	0
Šilalės r.	581	38%	2	-3	706	88	1	0
Jurbarko r.	579	35%	46	-2	1097	225	0	0
Prienų r.	576	37%	150	41	781	134	0	0
Biržų r.	575	33%	468	-435	578	-108	0	0
Šiaulių r.	573	35%	557	149	1432	-377	0	0
Kupiškio r.	573	37%	202	19	902	78	1	150
Ignalinos r.	573	34%	292	67	663	-153	0	0
Kelmės r.	570	40%	12	6	742	212	1	20
Palangos m.	566	35%	2391	290	3191	-365	0	0
Vilkaviškio r.	564	37%	119	34	643	31	0	0
Radviiliškio r.	561	39%	391	218	1217	302	0	0
Molėtų r.	560	35%	144	43	808	-121	0	0
Skuodo r.	555	33%	154	17	485	46	0	0
Lazdijų r.	552	28%	13	9	706	141	0	0
Varėnos r.	551	29%	71	6	789	-31	0	0
Šalčininkų r.	547	43%	24	8	642	-25	0	0
Zarasų r.	537	34%	114	54	506	-90	0	0
Kalvarijos	526	30%	103	67	817	87	0	0

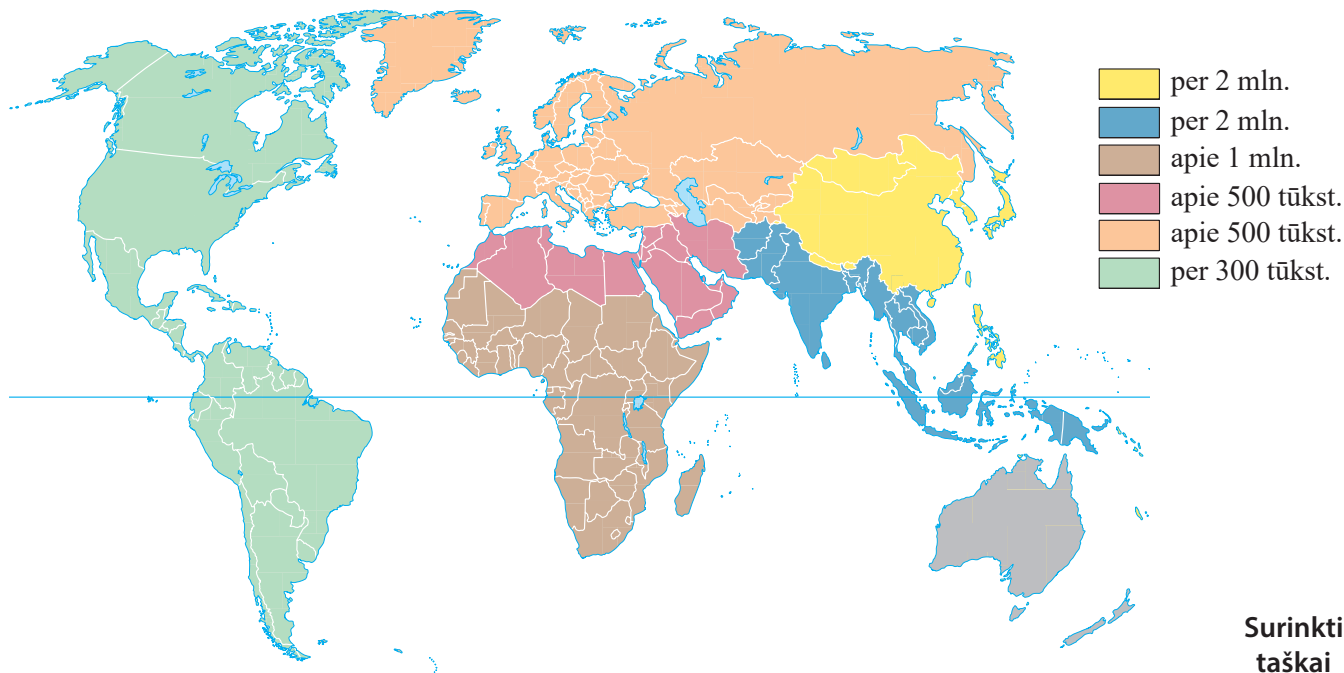
²⁹ Šaltiniai – Lietuvos statistikos departamentas, „Investuok Lietuvoje“

Vidutinis darbo užmokestis 2018 III ketv. ir jo augimas 2015-2018 m.¹⁰

¹⁰ Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Mirčių skaičius pasaulio regionuose dėl oro taršos

1. Išskirkite regionus, kuriuose daugiausia gyventojų miršta nuo oro užterštumo. Nurodykite keturias to priežastis.

Regionai – _____

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

2. Naudodamiesi žemėlapiu 12 p. atlikite užduotis:

a) padarykite išvadą, kaip Amerikos žemynuose gaminant elektros energiją keitėsi į atmosferą išskiriamas CO₂ kiekis.

_____

_____

_____

_____

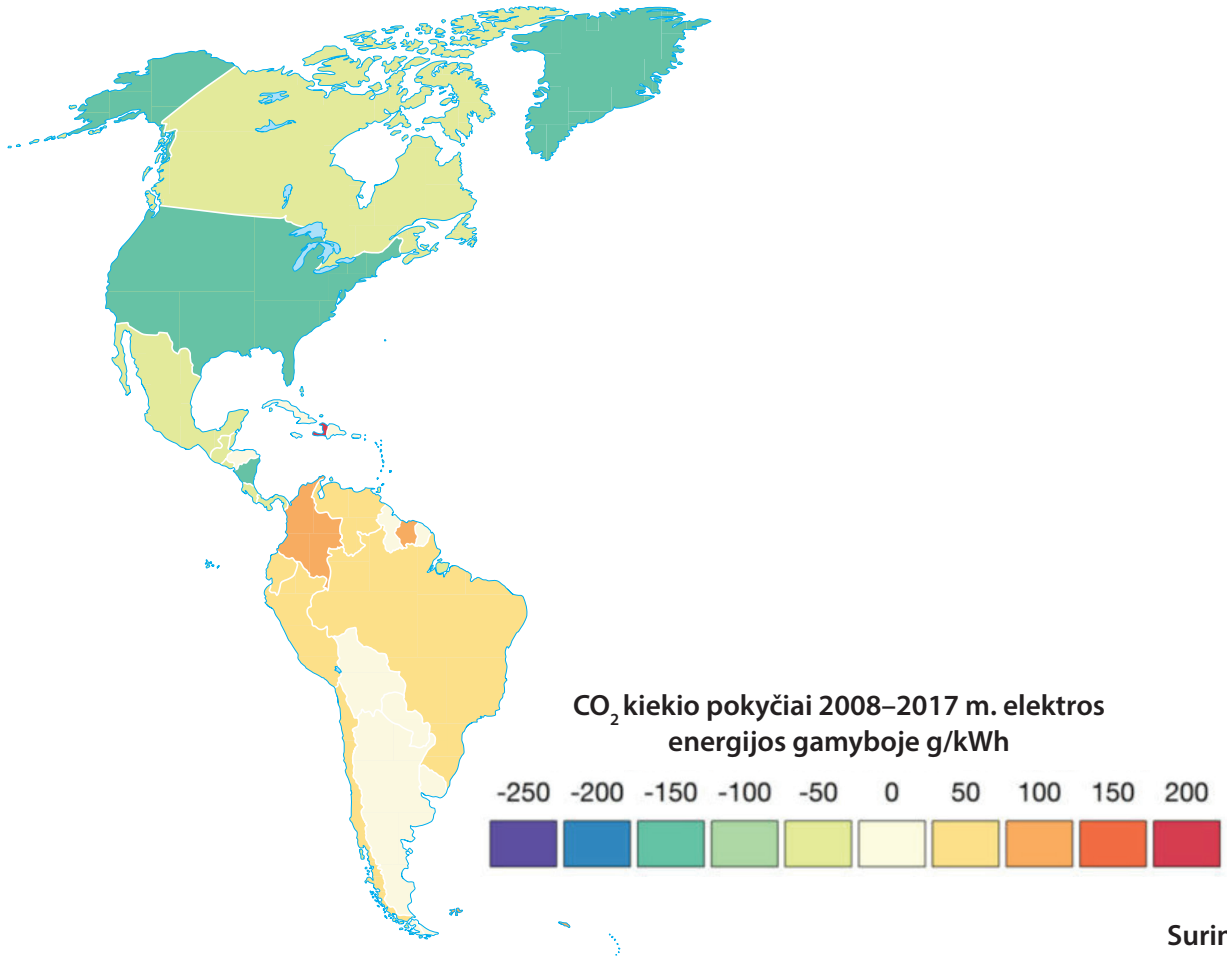
_____

Surinkti taškai

1 tšk.

4 tšk.

1 tšk.

b) įvardykite penkis priežastis, kodėl toks pokytis fiksuojamas Pietų Amerikos žemyne.

- 1) _____
- _____
- 2) _____
- _____
- 3) _____
- _____
- 4) _____
- _____
- 5) _____
- _____

c) kodėl Paragvajuje gaminant elektros energiją išskiriamas CO₂ kiekis yra lygus 0?

- _____
- _____

Surinkti taškai

5 tšk.

1 tšk.

VAIZDINĖ UŽDUOTIS

XXXI Lietuvos mokinių geografijos olimpiada

**Tema: AMERIKA – NUO ALIASKOS IKI
UGNIES ŽEMĖS**

Dalyvio Nr. _____

Birštonas
2019 m. gegužės 2–4 d.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	

17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	

Vaizdinė užduotis**71 taškas**Surinkti
taškai

- 25**
1. Kokią išvadą galima padaryti peržiūrėjus šias nuotraukas?
- _____
2. Nurodykite tris būdus, kaip Jūs asmeniškai prisidedate prie šio proceso.
- _____
- _____
- _____
- 26**
1. Kuriam Kanados miestui *Google* kompanija sukūrė ateities miesto viziją?
- _____
2. Nurodykite tris iliustracijoje matomus *Google* kompanijos sprendimus ateities miestui.
- _____
- _____
- _____
- 27**
1. Kuris tai miestas ir kuris jo rajonas?
- _____
2. Kuriame paveikslėlyje vaizduojamas žmonių tankumas trečiadienį 15 val.?
- _____

28

1. Kuriuose pasaulio regionuose miestų gyventojų skaičius auga sparčiausiai?

---

2. Kuo iš kitų pasaulio regionų išsiskiria Afrika?

---

3. Išvardykite šešis didmiesčius, kuriuose gyventojų skaičius auga ypač sparčiai?

29

1. Kuo šis ciklonas skiriasi nuo tų, kurie atslenka į Lietuvą? Nurodykite du skirtumus.

---

2. Kuriomis raidėmis pažymėtas šiltasis ir šaltasis frontai, šiltasis sektorius?

---

3. Prie kurios didelės salos yra ciklono centras?

30

1. Kurios valstybės ar jų dalys patenka į šio žemėlapių fragmentą?

---

2. Kurios upės žiotys matomos žemėlapyje?

---

3. Kokia apytikslė A vietovės geografinė platumą?

Surinkti
taškai

1 tšk.

1 tšk.

3 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

31

1. Kurią upę patvenkus susiformavo šis tvenkinys?

---

2. Ką rodo balta juosta krantuose?

---

3. Nurodykite dvi sritis, kur daugiausia sunaudojama šio tvenkinio vandens.

32

1. Koks šio krioklio pavadinimas?

---

2. Kurių valstybių pasienyje yra šis gamtos objektas?

---

3. Kaip vadinamas milžiniškas energetikos objektas netoli šio krioklio?

---

4. Kokią reikšmę šis energetikos objektas turi Paragavajui?

33

1. Kaip vadinami A raide pažymėti magmos įsiveržimai į Žemės pluta?

---

2. Kokios naudingosios iškasenos susiformuoja tokiu būdu?

---

3. Kuriuose Amerikos kalnuose gausu tokių darinių?

**Surinkti
taškai**

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

34

1. Kuris pasaulio miestas užfiksuotas 1990 ir 2010 metų nuotraukose?

---

2. Kas per tiek laiko šiame mieste išliko natūralaus?

---

3. Kaip vadinamas dešiniajame upės krante išdygęs dangoraižių rajonas?

---

4. Įvardykite bent vieną šio rajono objekto (dangoraižio arba bokšto) pavadinimą.

35

1. Kodėl skiriasi ežero spalva? Pateikite dvi galimas priežastis.

---

2. Ką gabena pylimu važiuojantis traukinio sąstatas?

36

1. Kurios tai šalies pakrantės vaizdas?

---

2. Paaiškinkite, kaip susidarė iliustracijoje rodykle pažymėtas slėnis.

---

3. Kokie išoriniai procesai ten vyksta?

---

4. Kodėl šis slėnis nepasiekia vandenyno?

Surinkti
taškai

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

1 tšk.

	Surinkti taškai
37	
1. Kaip vadinamas vaizdo siužete parodytas Amerikos senosios civilizacijos miestas?	1 tšk.
_____	
2. Prie kurio dabartinio miesto yra ši vieta?	1 tšk.
_____	
3. Kuriai civilizacijai priklauso šis miestas?	1 tšk.
_____	
4. Kaip vadinamos <u>dvi</u> šio miesto garsiausios piramidės?	2 tšk.
_____	
38	
1. Kaip vadinamas vaizdo siužete parodytas miestas?	1 tšk.
_____	
2. Kuriai JAV valstijai jis priklauso?	1 tšk.
_____	
3. Kaip vadinamas siužete užfiksuotas nacionalinis parkas, esantis netoli šio miesto?	1 tšk.
_____	
4. Nuo kurių gamtinių veiksnių priklauso šio nacionalinio parko augalijos pobūdis?	2 tšk.
_____	
39	
1. Kuri šalis nufilmuota vaizdo siužete?	1 tšk.
_____	
2. Kurios indėnų tautos žmonės matomi siužete?	2 tšk.
_____	
3. Kurio senovinio miesto griuvėsiai parodyti?	1 tšk.
_____	

Surinkti
taškai

4. Kurios tai senovės civilizacijos miestas?

---

5. Kuriame mieste, buvusioje šios civilizacijos sostinėje, nufilmuota katedra?

---

6. Kaip vadinasi vaizdo siužete matoma dykuma?

---

7. Kuri žemės ūkio kultūra, susijusi su Lietuva, auginama siužete užfiksuotuose kalnų slėniuose?

---

8. Kuriuo tikslu kalnuose suformuotos baltos spalvos terasos?

40

1. Kaip vadinamas siužete užfiksuotas JAV nacionalinis parkas?

---

2. Kuriame valstijoje jis yra?

---

3. Kuriame kalnagūbryje yra šis parkas?

---

4. Kuris geologinis šio parko objektas yra išskirtinės reikšmės?

---

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

GEOGRAFINIAI TYRIMAI INTERNETE

XXXI Lietuvos mokinių geografijos olimpiada

**Tema: AMERIKA – NUO ALIASKOS IKI
UGNIES ŽEMĖS**

Dalyvio Nr. _____

Birštonas
2019 m. gegužės 2–4 d.

1 užduotis**Geografinių tyrimų užduotis****27 taškai**

Atidžiai įsižiūrėkite į nuotraukas, kuriose pavaizduoti vaizdai iš UNESCO saugomų teritorijų Šiaurės ir Pietų Amerikos žemynuose, ir, naudodamiesi internetu bei žiniomis, atlikite užduotis.

1 objektas

1. Kuriame nacionaliniame parke yra ši vieta?

_____

2. Pažymėkite šį parką kontūriniame žemėlapyje (2 p.).

3. Kuriais metais įkurtas šis parkas? _____

4. Kokios informacijos šis parkas pateikia apie Žemės evoliuciją?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Surinkti
taškai

1 tšk.

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

2 objektas Surinkti
taškai

1. Su kuriuo nacionaliniu parku susiję šie vaizdai?

1 tšk.

2. Pažymėkite šį parką kontūriniame žemėlapyje (2 p.).

1 tšk.

3. Įvardykite nacionalinio parko ypatybes pagal lentelėje pateiktus kriterijus.

3 tšk.

Geografinė padėtis	Geologinė padėtis	Klimatą lemiantys veiksniai

4. Paaiškinkite, kodėl šiame nacionaliniame parke sutinkami ruoniai ir pingvinai?

1 tšk.

---

3 objektas

Surinkti
taškai

1. Koks šios saugomos teritorijos pavadinimas?

1 tšk.

2. Pažymėkite šią saugomą teritoriją kontūriniame žemėlapyje (2 p.).

1 tšk.

3. Dėl kokios priežasties fiksuojamas toks šių vabzdžių susitelkimas?

1 tšk.

4. Kokie antropogeniniai veiksmai turi įtakos šių vabzdžių populiacijos mažėjimui?
Parašyk du veiksnius.

2 tšk.

4 objektas

1. Kuriame nacionaliniame parke yra ši vieta?

1 tšk.

2. Pažymėkite šį parką kontūriniame žemėlapyje (2 p.).

1 tšk.

3. Kokiomis geologinėmis formomis garsėja ši saugoma teritorija? Kuri uoliena vyrauja šiuose geologiniuose dariniuose?

2 tšk.

Formos: _____

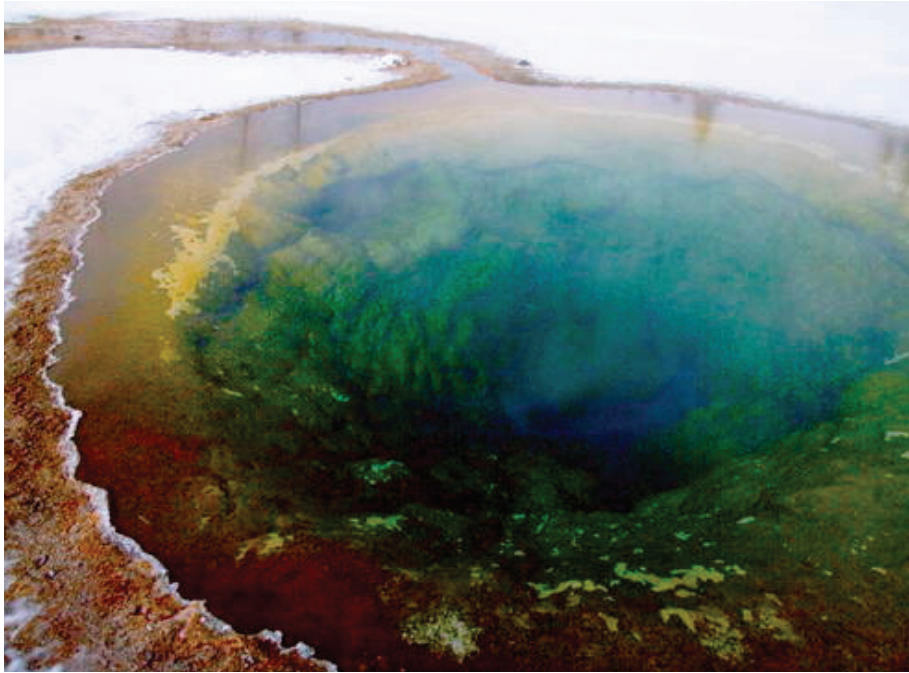
Uolienos: _____

4. Su kuriuo pasaulio rekordu susijusi ši saugoma teritorija?

1 tšk.

5 objektas

Surinkti
taškai

1. Su kuriuo nacionaliniu parku susijęs šis vaizdas?

1 tšk.

_____

2. Pažymėkite šį parką kontūriniame žemėlapyje (2 p.).

1 tšk.

3. Ką reiškia parko pavadinimas?

1 tšk.

_____

_____

4. Su kuriais dviem pasaulio rekordais susijęs šis parkas?

2 tšk.

_____

_____

5. Parašykite tris būdingiausias šio parko gyvūnus.

1 tšk.

_____

2 užduotis**Tyrimai ir skaičiavimai****26 taškai**Surinkti
taškai

Suveskite į www.googlemaps.com paieškos laukelį nurodytas geografines koordinates ir atsakykite į klausimus apie kiekvieną objektą.

-33.836379, 151.080506

1) Kaip vadinamas šis vandens objektas? _____

1 tšk.

2) Kodėl šią vietą pamėgo fotografai?

1 tšk.

---

3) Kokiomis problemomis pagarsėjęs šis objektas ir kokia šių problemų atsiradimo priežastis?

Problemos – _____

1 tšk.

Priežastis – _____

1 tšk.

38°29'0.16", - 109°40'52.80"

1) Kas išgaunama šioje vietoje? _____

1 tšk.

2) Kas gaminama iš šios žaliavos ir kur ji gali būti naudojama?

1 tšk.

---

3) Kodėl šis objektas žydros spalvos?

1 tšk.

---

4) Kurios upės kuriame krante yra šis objektas?

1 tšk.

69°47'31.2", -108°14'24.0"

1) Kaip vadinamas šis objektas? _____

1 tšk.

2) Paaiškinkite šios salos pavadinimo kilmę?

1 tšk.

---

3) Kokios kilmės yra šie ežerai? _____

1 tšk.

		Surinkti taškai
-37°39'26.1", -68°10'19.5"		
1) Kas suformavo šį kraštovaizdį išmarginusį tinklą?	_____	1 tšk.
2) Kurioje federacinėje provincijoje yra ši vieta? _____		1 tšk.
3) Koks atstumas oro linija nuo šios vietos iki šalies sostinės centro? _____		1 tšk.
-20°56'15.47", 164°39'30.56"		
1) Kuriai valstybei priklauso ši vieta? _____		1 tšk.
2) Koks augalų tipas suformavo šią kraštovaizdžio formą? _____		1 tšk.
3) Koks vandens judėjimo procesas būdingas šiai vietai? _____		1 tšk.
4) Kurios knygos išgarsino šią vietovę? _____		1 tšk.
22°18'14.15", 114°11'23.66"		
1) Kurios šalies ši teritorija? _____		1 tšk.
2) Kokios paskirties šis pastatas? _____		1 tšk.
3) Kuo išsiskiria šis pastatas? _____		1 tšk.
4) Koks artimiausio šiai vietai dangoraižio aukštis? _____		1 tšk.
52°29'52.24", 13°27'13.67"		
1) Kuriame mieste yra šis objektas? _____		1 tšk.
2) Kur jis yra įrengtas? _____		1 tšk.
3) Kuo skiriasi šis objektas vasarą ir žiemą? Vasarą – _____ Žiemą – _____		1 tšk. 1 tšk.

XXXI Lietuvos mokinių geografijos olimpiada

Birštonas, 2019-05-03

Geografinis takas

- starto ir finišo vieta
- užduoties atlikimo vieta ir eilės Nr.
- rekomenduojama ėjimo kryptis
- užduoties atlikimo teritorija
- atliktų užduočių atidavimo vieta / geografinio tako tęsinys

GEOGRAFINIS TAKAS

1 užduotis

10 taškų

Įsivaizduokite žemėlapij, kuriame aplink Birštoną nubrėžti koncentriniai apskritimai. Atstumas nuo centro (Birštono) iki pirmojo apskritimo ir tarp gretimų apskritimų vienodas – 50 km.

Susiorientuokite pagal pasaulio kryptis. Nurodykite, kurie Lietuvos savivaldybių centrai yra raidėmis (A–O) pažymėtomis kryptimis tam tikru atstumu nuo Birštono. Įrašykite tik dešimties miestų pavadinimus.

A _____

I _____

B _____

J _____

C _____

K _____

D _____

L _____

E _____

M _____

F _____

N _____

G _____

O _____

H _____

Surinkti
taškai

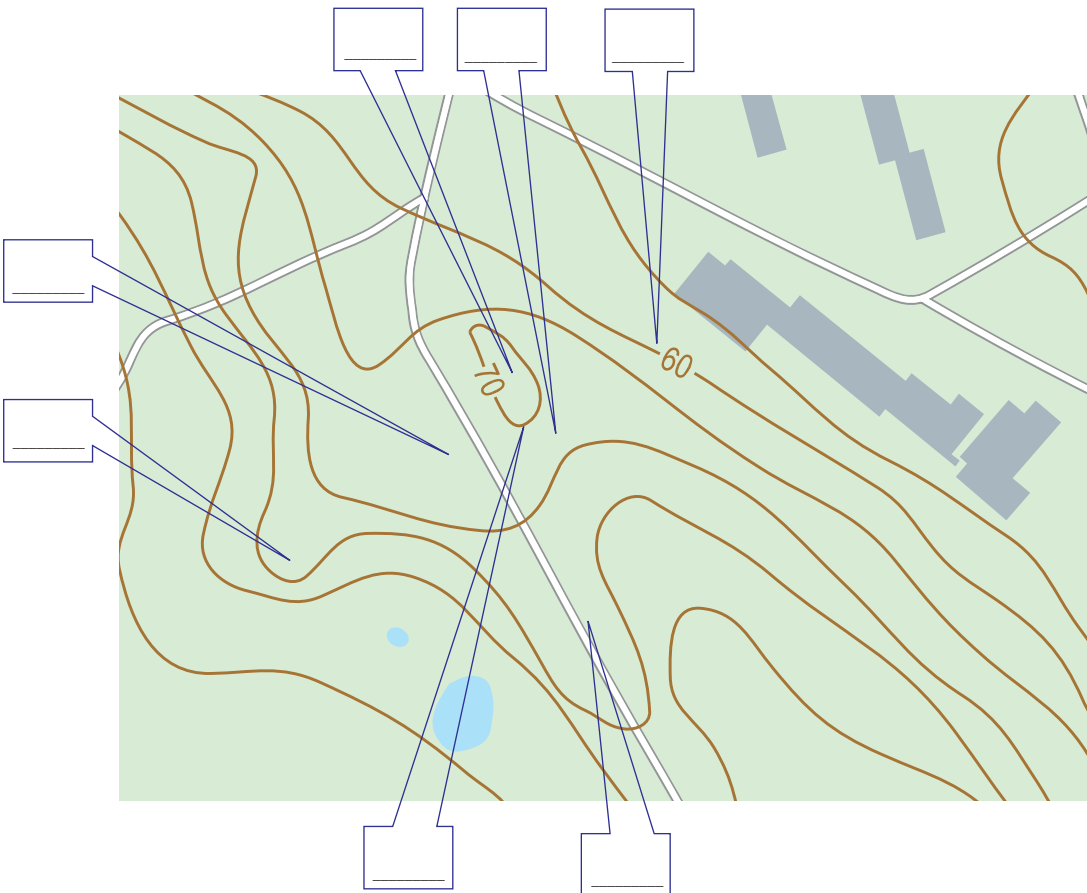
Dėmesio: nuo šios stotelės eikite pažymėtu maršrutu (sekite prisegtus kaspinėlius) ir atlikite užduotis.

2 užduotis

12 taškų

1. Eidami pažymėtu maršrutu, atidžiai žvalgykitės. Schemoje atpažinkite konkrečius reljefo objektus ir jiems priskirtas raides įrašykite atitinkamų rodyklių stačiakampiuose. Kai kurie objektai vietovėje kartojasi.

A Balnas	D Šlaitas
B Griova	E Slėnis
C Skardis	F Viršūnė

2. Eidami pažymėtu maršrutu atkreipkite dėmesį į skaičiais pažymėtus medžius. Atpažinkite juos ir įrašykite jų pavadinimus.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Surinkti
taškai

7 tšk.

5 tšk.

3 užduotis**8 taškai**Surinkti
taškai

Apsilankykite Birštono turizmo informacijos centre ir atlikite šias užduotis.

1. Panagrinėkite pasaulio žemėlapi, kuriame Birštono svečiai smeigtukais pažymėjo vietas, iš kurių jie atvyko. Įvardykite šalis, kuriose gyvena didžiulės lietuvių bendruomenės, tačiau smeigtukų jose labai mažai arba nėra.

---

2. Paaiškinkite, kodėl iš įvardytų šalių taip nedaug žmonių yra svečiavęsi Birštone.

---

3. Informacijos centro hole ant stovo sukabintos reklaminės kortelės, pristatančios įvairias paslaugas turistams. Apžiūrėkite korteles ir visas jose siūlomas paslaugas suskirstykite į tam tikras kategorijas ir surašykite žemiau pateiktoje vietoje.

3 tšk.

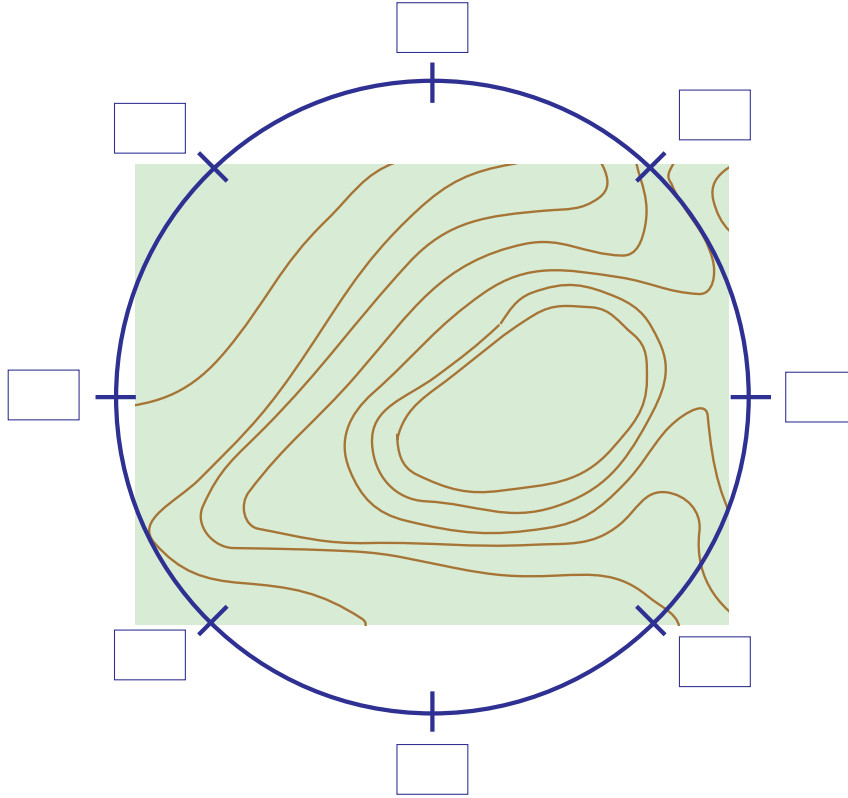
2 tšk.

3 tšk.

4 užduotis**8 taškai**

Norėdami pasigrožėti Birštonu ir jo apylinkėmis, turėtumėte užkopti ant Vytauto kalno. Ant jo atliksite kelias užduotis.

1. Įsižiūrėkite į čia pateiktą Vytauto kalno horizontalių raštą, susiekite jį su realiu kalno vaizdu ir kuo tiksliau suorientuokite šiaurės pietų ir vakarų rytų kryptimis. Pažymėkite pasaulio kryptių raides atitinkamuose schemos laukeliuose.

2. Paveiksle pažymėkite pėsčiųjų taką, kuriuo šiuo metu eiti pavojinga.

3. Nustatykite ir apskaičiuokite:

- santykinį Vytauto kalno aukštį nuo Nemuno vandens lygio _____
- šlaito nuolydžio kampą nuo viršūnės 70° azimuto kryptimi _____

4. Apskaičiuokite Nemuno nuolydį (cm/km):

- nuo ištakų iki Birštono _____
- nuo Birštono iki žiočių _____

*Nemuno ištakų aukštis 179 m v. j. l.
Atstumas nuo ištakų iki Birštono 625 km
Nemuno aukštis virš jūros lygio ties Birštonu 45 m*

5. Paaškindite, kodėl taip ženkliai skiriasi Nemuno nuolydis nuo upės ištakų iki Birštono ir nuo Birštono iki žiočių.

Surinkti
taškai

1 tšk.

1 tšk.

2 tšk.

2 tšk.

2 tšk.

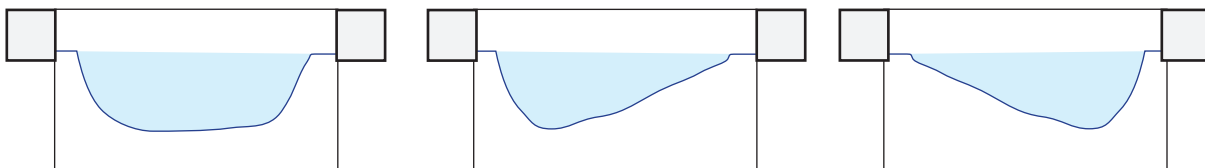
5 užduotis**14 taškų**Surinkti
taškai

Nemunas, tekėdamas pro Birštoną, daro staigų vingį, atlikdamas krantuose tam tikrą darbą.

1. Nustatykite, kuriais azimutais Nemunas teka pro Birštoną kartoschemoje pažymėtame ruože. 3 tšk.
-
2. Šioje kartoschemoje pažymėkite: stačius (ardomus) krantus / lėkštus (seklius) krantus / žmonių veiklos akivaizdžiai paveiktus krantus. 4 tšk.
3. Paašikinkite, kuo su Nemunu tekančio vandens atliekamais procesais susijusios šios sąvokos:
    - akumuliacija _____
    - erozija _____

4. Upės vagoje pažymėtos trys skersinės atkarpos A–A₁, B–B₁ ir C–C₁. Atpažinkite, kurios iš jų atitinka šias upės skerspjūvio schemas. Greta jų įrašykite atitinkamas atkarpų raides. 3 tšk.

5. Kartoschemoje upės vagoje pažymėkite ruožus, kuriuose skirtingas vandens greitis. 2 tšk.

didesnis greitis

mažesnis greitis

6 užduotis**18 taškų**Surinkti
taškai

Jūs esate unikaloje Lietuvos vietoje, kur galite truputį atsipalaiduoti.

1. Basomis apeikite Kneipo „sodą“ ir pajuskite sąlytį su skirtingais paviršiais.
2. Atsigerkite mineralinio vandens iš čia pat esančios biuветės.
3. Įvardykite keturias Lietuvos vietas (be Birštono), kuriose išgaunamas mineralinis vanduo.

2 tšk.

4. Raidėmis pažymėtus „sodo“ fragmentus priskirkite šioms kategorijoms:

4 tšk.

Žvyras _____

Rieduliai _____

Skalda _____

Upės žemupio uolienos _____

5. Prisiminkite ir įvardykite:

- a) penkias skirtingas lietuviškos kilmės tvirtas, susicementavusias uolienas.

5 tšk.

- b) kurios iš jų išgaunamos Lietuvoje?

2 tšk.

- c) kuriose savivaldybėse yra šių uolienų eksploatuojami telkiniai?

2 tšk.

6. Priskirkite eksploatuojamas ir neeksploatuojamas Lietuvos naudingąsias iškasenas šioms kategorijoms:

3 tšk.

nuotrupinėms _____

cheminėms _____

organinėms _____

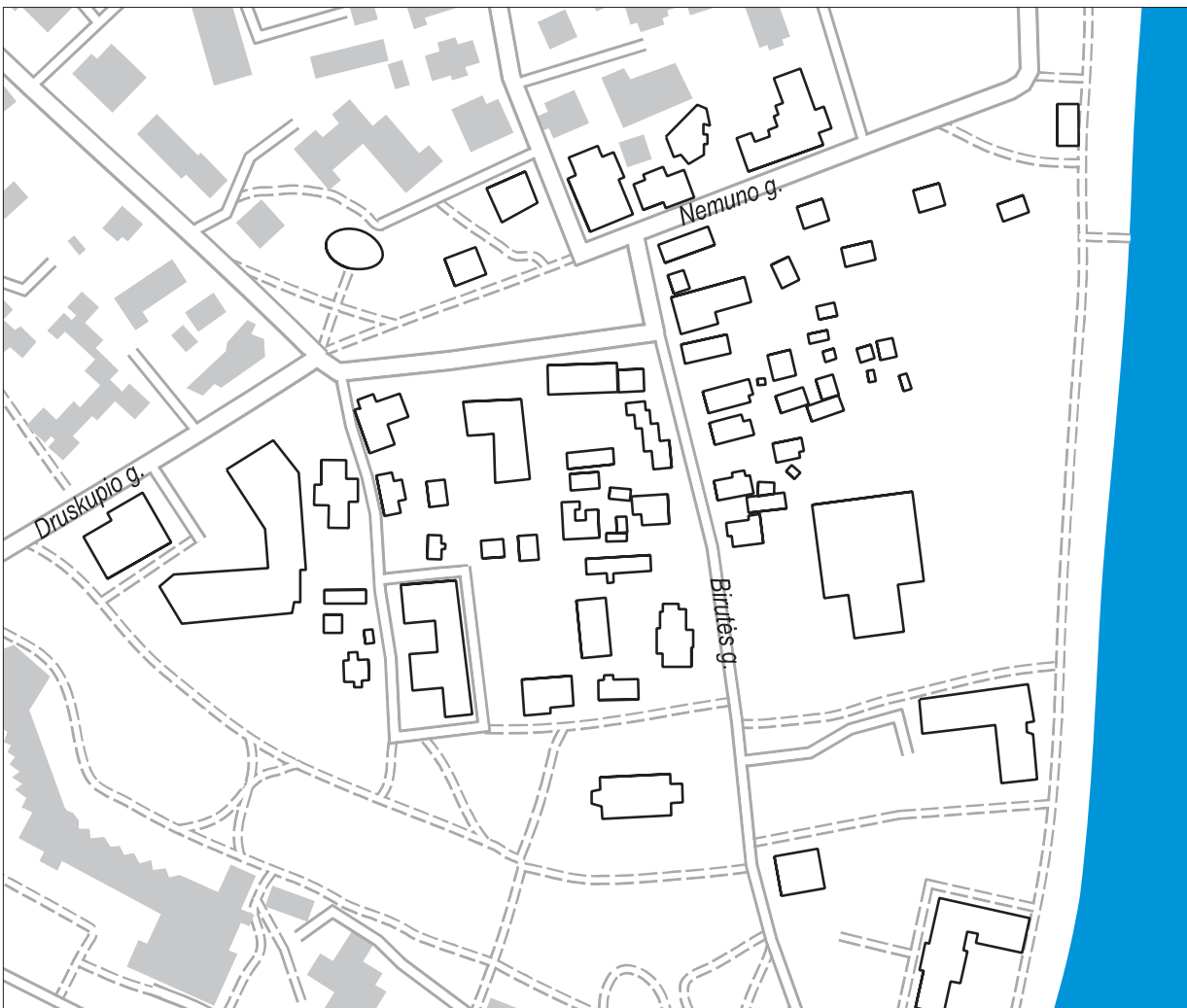
7 užduotis

Šiame plane stambiu masteliu pavaizduota centrinė Birštono dalis. Apeikite šią teritoriją ir atidžiai ją apžiūrėkite. Žymėkitės jums reikalingą informaciją.

Dėmesio: pilka spalva plane pažymėti pastatai nepatenka į tyrinėjimo aplinką.

Atkreipkite vietovėje dėmesį į: **renovuotus pastatus / pastatus, kuriems būtina renovacija / pastatų naudojimo paskirtį / geologinius ir hidrografinius objektus / vietas, kurios susijusios su iškilomis Lietuvos asmenybėmis**

Šios užduoties tęsinį gausite grįžę į mokyklą.

8 užduotis mokykloje

15 taškų

Surinkti
taškai

Sukurkite centrinės Birštono dalies planą:

- pažymėkite renovuotus pastatus / pastatus, kuriems būtina renovacija;
- pažymėkite pastatų paskirtį;
- pažymėkite plane trūkstamus geologinius ir hidrografinius objektus;
- pažymėkite plane vietas, kurios susijusios su iškilėmis Lietuvos asmenybėmis.

9 užduotis mokykloje**14 taškų**Surinkti
taškai

1. Įvertinkite Birštono savivaldybės geografinę padėtį. Įvardykite tris privalumus ir tris trūkumus.

Privalumai:

1. _____
2. _____
3. _____

Trūkumai:

1. _____
2. _____
3. _____

2. Įvertinkite pastatų ir infrastruktūros būklę centrinėje Birštono dalyje:

---

3. Nuo 2017 metų Birštone įvesta „Birštoniečio“ kortelė, kurią turintiems taikomos įvairių įmonių nuolaidos. Ši kortelė išduodama tik Birštono gyventojams, nesvarbu dirbantiems ar bedarbiams. Ši kortelė neišduodama žmonėms, kurie kasdien atvyksta darbti į Birštoną.

3.1 Pateikite tris argumentus, kodėl Birštono savivaldybės taryba įvedė „Birštoniečio“ kortelę.

3.2 Paašškinkite, kodėl Birštono savivaldybės taryba nusprendė neleisti įsigyti „Birštoniečio“ kortelės šioje savivaldybėje dirbantiems, bet gyvenamosios vietos nedeklaravusiems žmonėms.

---

6 tšk.

2 tšk.

3 tšk.

1 tšk.

Sąrašas įmonių, teikiančių nuolaidas, turintiems „Birštoniečio“ kortelę:

1. **Viešbutis „Audenis“:** maitinimo ir apgyvendinimo paslaugoms – 10 % nuolaida.
2. **„Centro SPA“:** visoms procedūroms darbo dienomis – 20 % nuolaida.
3. **Odontologijos klinika (sanatorijoje „Versmė“):** burnos higienos procedūrai – 15 % nuolaida.
4. **Parduotuvė „Rūbų spinta“:** 5 % nuolaida visoms prekėms.
5. **UAB „Ostina“:** pasiplaukiojimas laivais „Justina“ ir „Auris“, pirties nuoma – 10 % nuolaida.
6. **Kavinė „Skonių svetainė“ ir „Mažoji Italija“:** 10 % nuolaida maistui ir gėrimams.
7. **„Vytautas Mineral SPA“:** 50 % nuolaida nuo pradinės kainos baseino ir pirčių erdvei; 10 eurų bilietas koncertams restorane; 10 % nuolaida restorane; 20 eurų nuolaida asmens ar jo šeimos nario gimtadienio ar kitos šeimos šventės organizavimo-koordinavimo paslaugoms.
8. **„Dviračiai Birštone“:** 10 % nuolaida dviračių nuomai ir dviračių remontui.
9. **UAB „Sušinė“:** 10 % nuolaida darbo dienomis nuo 12.00 iki 13.00 val. visam menui.
10. **UAB „Birštono optika“:** nemokamas regėjimo patikrinimas ir akinių ar kontaktinių lęšių parinkimas – nuolaidos iki 20 %
11. **UAB „Euro Fun“:** 10 % nuolaida maisto ir gaiviųjų gėrimų sąskaitai (išskyrus alkoholinius gėrimus) pirmadienį–ketvirtadienį (darbo dienomis).
12. **Royal SPA Residence:** 15 % nuolaida baseino ir pirčių kompleksui darbo dienomis; 10 % nuolaida restorano patiekalams darbo dienomis.
13. **AB Birštono sanatorija „Versmė“:** 10 % nuolaida SPA centre (grožio procedūroms) I–IV .
14. **UAB „Borusta“ degalinė:** 0,02 ct/l nuolaida degalams;
15. **VšĮ „Tulpės“ sanatorija:** 10 % nuolaida baseino ir pirčių komplekso paslaugoms (darbo dienomis); 15 % nuolaida gydytojo skiriamoms sveikatinimo procedūroms, perkantiems ne mažiau kaip 5 procedūras.
16. **Restoranas „Old Town Grill“:** 10 % nuolaida maistui ir nealkoholiniams gėrimams.
17. **Restoranas „Sofijos rezidencija“:** 10 % nuolaida dienoms pietums ir restorano valgiaraščio patiekalams darbo dienomis.

4. Jeigu galėtumėte dalyvauti ir pasisakyti Birštono savivaldybės tarybos posėdyje, ką pasiūlytumėte tarybos nariams.

Surinkti
taškai

2 tšk.

---

10 užduotis mokykloje**7 taškai**Surinkti
taškai

Įsivaizduokite Nemuną prieš 10 000 metų. Tuo metu Lietuvoje vyko nuledėjimas, intensyviai tirpo ledynai.

1. Šioje kartoschemoje pažymėkite teritoriją, kurią tuo metu sėmė pirmykščio Nemuno vandenys.
2. Paaiškinkite, kaip tai galime matyti dabartiniame paviršiuje.

5 tšk.

2 tšk.

